

جایگاه دانش روان شناسی محیطی در میزان رضایت مندی از مجتمع های مسکونی

آزاده وزیری^{۱*}، علی اصغرزاده^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد چالوس،

a.vaziri66@gmail.com

۲- استادیار دانشکده معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نور، ali_asgharzadeh4@yahoo.com

چکیده

مجتمع های مسکونی به عنوان یکی از پیچیده ترین و اساسی ترین عملکرد در عرصه معماری به حساب آمده و می توانند تأثیرات بسیار زیادی بر رفتار ساکنین و روابط آن ها در پی داشته باشند. دانش روان شناسی محیطی در پی پاسخ به نارضایتی ها و اعتراضات ساکنین منازل پدید آمد که فضای سکونت آنها قادر به تامین نیازها و اولویت هایشان نبود و تبدیل به فضایی یکنواخت شده بود که کاربر با احساس نارضایتی در آن زندگی می کرد. روان شناسان محیطی با تکیه رابطه دوسویه انسان و محیط و درک تأثیر پدیده های ذهنی، قابلیت ها و توانش های محیط را استخراج می کنند. آن ها با بهره گیری از توانش محیطی سطح کیفیت فضایی را ارتقا بخشیده و محیطی برخاسته از نیاز و اولویت کاربر و برای او طراحی می کنند. اما به راستی چه عواملی باعث می شود فرد از سکونت گاه خود رضایت مطلوب داشته باشد؟ به عبارت دیگر چه عواملی در میزان رضایت انسان از محیط نقش دارند؟ پژوهش فوق با روش کیفی در سدد آن است تا ثابت کند که با کمک مفاهیم دانش روان شناسی محیطی و استفاده از توانش های بالقوه و بالفعل آن، می توان سطح رضایت مندی کاربر را افزایش داد و یا توانش هایی را در محیط ایجاد کرد که آن را تبدیل به فضایی انعطاف پذیر کند و در کاربر احساس رضایت ایجاد کند. ایجاد این قابلیت ها در محیط می تواند به عنوان راه حلی برای رفع معضلات ساکنین در منازل مسکونی ارائه گردد تا روحیه سکونت را به آنها بازگرداند.

واژه های کلیدی: دانش روان شناسی محیطی، ادراک محیطی، توانش محیطی، سطح رضایت مندی، مجتمع مسکونی،

۱- مقدمه

عدم توجه به نیازهای اولیه و بالارفتن سطح نارضایتی ساکنین در فضاهای مسکونی چون پیروت - آگره واقع در سنت لوییز آمریکا هشدار جدی و قابل توجه برای طراحان دهه ۶۰ میلادی در آمریکا بود. از نظر روان شناسان مشکل این ساختمان ها و عدم رضایت ساکنین در این بود که طراحان بیشتر به مسائل زیبایی شناسی توجه کرده اند تا مسائل کارکردی. آنها معتقد بودند که طراحان باید در ابتدا نیازهای واقعی و روزمره استفاده کنندگان ساختمان ها را در نظر بگیرند و پس از تامین آنها به مسائلی از قبیل زیباسازی و ... بپردازند. (شکل ۱)

